

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

NASPROTJE INTERESOV OMEJITVE POSLOVANJA NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJ

Sanja Marić
svetnica Komisije

www.kpk-rs.si

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Sistemske pojasnilo o nasprotju interesov

Sistemske pojasnilo o nezdružljivosti funkcij

**Sistemske pojasnilo o omejitvah oziroma prepovedi
poslovanja**

Uradne ure med 9-12

Pisna vprašanja anti.korupcija@kpk-rs.si

www.kpk-rs.si

KAJ JE NASPROTJE INTERESOV

Okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe ali osebe, ki jo subjekt javnega sektorja imenuje kot zunanjega člana komisije, sveta, delovnih skupin ali drugega primerljivega telesa, vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (11. točka 4. člena ZIntPK).

KDAJ GOVORIMO O MOŽNEM NASPROTJU INTERESOV

- Določbe ZIntPK v zvezi z nasprotjem interesov veljajo za javni sektor, če drug zakon vprašanj, ki jih ureja ZIntPK, ne ureja drugače (subsidiarnost)
- Uradna oseba ali oseba, ki jo subjekt javnega sektorja imenuje kot zunanjega člana komisije, sveta, delovnih skupin ali drugega primerljivega telesa
- Opravljanje javnih nalog
- Zasebni interes
- Obstoj okoliščin (družinski člani, osebni, poslovni ali politični stiki).

KDO SO URADNE OSEBE

URADNE OSEBE

- funkcionarji
- **uradniki na položaju in drugi javni uslužbenci**
- uslužbenci, zaposleni v Banki Slovenije
- poslovodne osebe
- člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja

BISTVENA ELEMENTA, KI OPREDELJUJETA NASPROTJE INTERESOV

Bistvena elementa, ki opredeljujeta nasprotje interesov sta dva: (izpolnjena pa morata biti kumulativno):

- zasebni interes in
- obstoj okoliščin, ki vplivajo na dejanja uradne osebe ali zunanjega člana na način, da ta svojih javnih nalog v konkretnem primeru ne opravlja objektivno in nepristransko.

ZASEBNI INTERES URADNE OSEBE

Pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi ima ali je imela ta oseba ali njen družinski član osebne, poslovne ali politične stike.

Korist je lahko:

- premoženjska (zaposlitev, nepremičnine, premičnine oziroma kakršnakoli druga korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti...) ali
- nepremoženjska (usluge, podpora,...).

KDO SO DRUŽINSKI ČLANI

DRUŽINSKI ČLANI

- zakonec
- otroci
- posvojenci
- starši
- posvojitelji
- bratje, sestre
- osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti

STIKI

- **Osebni stiki**
- **Poslovni stiki**
- **Politični stiki**

INTENZITETA

2 LETI OD OPRAVLJENIH URADNIH DEJANJ URADNE OSEBE.

RAVNANJE V PRIMERU OKOLIŠČIN NASPROTJA INTERESOV (37. in 38. člen ZIntPK)

Uradna oseba mora takoj, ko ugotovi obstoj okoliščin nasprotja interesov, prenehati z delom v zadevi, razen če bi bilo nevarno odlašati, ter o izločitvi in okoliščinah nasprotja interesov najkasneje v roku **treh delovnih dni** pisno obvestiti svojega nadrejenega oziroma predstojnika.

Nadrejena oseba oziroma predstojnik čim prej, najkasneje pa v **petih dneh** od prejema obvestila iz prejšnjega odstavka obrazloženo odloči, ali se uradno osebo izloči iz postopka obravnave in odločanja o zadevi, ali oseba nadaljuje z delom. Zoper to odločitev ni pravnega sredstva.

Kadar je uradna oseba del kolektivnega organa, o njeni izločitvi v roku in na način iz prejšnjega odstavka odloči ta organ. Uradna oseba pri odločanju o lastni izločitvi ne sme sodelovati.

(PRIMERI: občinski sveti, komisije občinskih svetov, nadzorni odbor, svet javnega zavoda,...)

RAVNANJE V PRIMERU OKOLIŠČIN NASPROTJA INTERESOV (37. in 38. člen ZIntPK)

Če nadrejena oseba oziroma predstojnik ali kolektivni organ odloči, da bo uradna oseba kljub nasprotju interesov nadaljevala z delom v zadevi, ji lahko da obvezujoče obrazložene usmeritve za ravnanje in odločanje, pri čemer mora zasledovati javni interes. Nadrejena oseba oziroma predstojnik ali kolektivni organ sprejeto odločitev v petih dneh po njenem sprejemu posreduje komisiji.

Če nadrejena oseba oziroma predstojnik ali kolektivni organ o izločitvi ne odloči v roku iz drugega odstavka tega člena ali če uradna oseba nima nadrejene osebe oziroma predstojnika, uradna oseba o obstoju okoliščin nasprotja interesov v petih dneh obvesti komisijo. Komisija v petih dneh od prejema obvestila odloči o obstoju oziroma neobstoju nasprotja interesov in o načinu izognitve nasprotju interesov.

PRIMER: Župan nima nadrejene osebe– obvesti Komisijo in ona odloči o izločitvi.

POMEMBNO

- Tehtanje okoliščin – predvsem v primerih nastanka okoliščin, ki izvirajo iz osebnih, poslovnih in političnih stikov.
- Jasno razvidna izločitev posameznika – pisnost glede celotnega postopka izločitve.
- Izločitev posameznika v celoti – torej iz postopka obravnave, razprave in odločanja – vzdržanje pri glasovanju ni dovolj, tudi zapustitev seje.
- Tisti, ki odloča o izločitvi oziroma se seznani o samoizločitvi – v nadaljevanju poda navodila za nadaljnje ravnanje.
- Opravljanje dveh ali več funkcij še ne pomeni avtomatičnega nasprotja interesov.

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

POSTOPEK PRED KOMISIJO

Komisija lahko uvede postopek ugotavljanja nasprotja interesov v **roku dveh let** od opravljenih uradnih dejanj.

KRŠITVE IN PREKRŠKOVNE SANKCIJE

POSAMEZNIK - URADNA OSEBA

Globa od 400 do 1.200 evrov za posameznika, ki se:

- v nasprotju z določbo prvega odstavka 38. člena ZIntPK ne izloči iz postopka obravnave in odločanja v zadevi, in pisno ne obvesti nadrejenega oziroma predstojnika, ali v nasprotju z določbo petega odstavka 38. člena ZIntPK ne obvesti Komisije.

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

NAJPOGOSTEJŠA PODROČJA NASTANKA NASPROTJA INTERESOV IZ PRAKSE

- Postopki kadrovanj in imenovanj
- Postopki dodeljevanja sredstev
- Najemanje zunanjih izvajalcev

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

OMEJITVE POSLOVANJA

www.kpk-rs.si

OMEJITVE POSLOVANJA

Omejitve poslovanja se lahko vzpostavijo samo pri tistih organih in organizacijah javnega sektorja, kjer funkcijo opravljajo **funkcionarji**.

Na lokalni ravni so to občine, pri katerih kot funkcionarji delujejo župan, podžupan in občinski svetnik.

OMEJITVE POSLOVANJA

Določbe ZIntPK o omejitvah poslovanja veljajo le za naročnike, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji.

OMEJITVE POSLOVANJA

Ločimo dve kategoriji poslov:

- posle, pri katerih velja **absolutna omejitev oz. prepoved poslovanja**, če so izpolnjeni zakonski pogoji (to so naročila blaga, storitev ali gradenj, podeljevanje koncesij, sklepanje drugih oblik javno-zasebnega partnerstva ter podeljevanje posebnih ali izključnih pravic) in
- posle, pri katerih je **poslovanje dovoljeno pod pogojem, da funkcionar spoštuje pravila o dolžnem izogibanju nasprotju interesov**.

ABSOLUTNA PREPOVED POSLOVANJA

Organ ali organizacija javnega sektorja, ki je zavezan postopek javnega naročanja voditi skladno s predpisi, ki urejajo javno naročanje, ali izvaja postopek podeljevanja koncesij ali drugih oblik javno-zasebnega partnerstva, **ne sme naročati blaga, storitev ali gradenj, sklepati javno – zasebnih partnerstev ali podeliti posebnih ali izključnih pravic subjektom, v katerih je funkcionar, ki pri tem organu ali organizaciji opravlja funkcijo, ali njegov družinski član:**

- **udeležen kot poslovodja, član posloводства ali zakoniti zastopnik**
- **je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5% udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju ali kapitalu.**

ABSOLUTNA PREPOVED POSLOVANJA

Prepoved na podlagi drugega odstavka 35. člena ZIntPK velja tudi za poslovanje naročnika (organa ali organizacije javnega sektorja) **s funkcionarjem ali njegovim družinskim članom kot fizično osebo**, na podlagi četrtega odstavka 35. člena pa se prepoved poslovanja razteza tudi na ožje dele občine (vaške, krajevne ali četrtne skupnosti), ki imajo lastno pravno subjektiviteto, če je občinski funkcionar član ožjega dela občine ali če se posamezen posel lahko sklene le z njegovim soglasjem.

5. ODSTAVEK 35. ČLEN - IZJAVA

Novela ZIntPK-C je uvedla **dolžnost fizične osebe oziroma odgovorne osebe poslovnega subjekta**, da v postopku podeljevanja koncesije, sklepanja javno-zasebnega partnerstva ali v postopku javnega naročanja **poda pisno izjavo**, da (fizična oseba oziroma poslovni subjekt) ni povezan s funkcionarjem in po njenem vedenju tudi ni povezan z družinskim članom funkcionarja na način, določen v prvem odstavku 35. člena ZIntPK.

Pisne izjave ni potrebno pridobiti v t. i. „evidenčnih“ postopkih (nabava blaga, storitev ali gradnja pod mejnim pragom za uporabo ZJN-3), tudi če se tak posel zaključi s pogodbo.

5. ODSTAVEK 35. ČLEN - IZJAVA

Ne glede na to, da v določenih primerih pridobivanje pisne izjave ni potrebno, pa **v teh primerih še vedno veljajo določbe glede omejitev poslovanja, ne glede na to kakšna je vrednost posla (tudi v primeru nakupa knjige, ki je vredna 20 EUR) in ne glede na to, na kakšen način je bil posel sklenjen (z naročilnico ali pogodbo).**

Pridobivanje izjave torej v nobenem primeru ne dovoljuje poslovanja s subjekti in v situacijah, za katere velja absolutna prepoved poslovanja.

RELATIVNE OMEJITVE POSLOVANJA

Absolutna prepoved poslovanja **ne velja** za postopke oziroma druge načine pridobivanja sredstev, ki ne pomenijo naročanja blaga, storitev ali gradenj oziroma katerekoli oblike javno-zasebnega partnerstva, **pod pogojem**, da so pri tem dosledno spoštovane določbe ZIntPK ali drugega zakona o dolžnosti izogibanja nasprotju interesov oziroma **pod pogojem, da se funkcionar dosledno izloči iz vseh faz odločanja o sklenitvi in izvedbi postopka ali posla (v nasprotnem primeru nastopijo posledice kot v primeru prepovedi poslovanja).**

Vsi posli, sklenjeni na podlagi postopkov oziroma vsako pridobivanje sredstev, ki ne pomeni naročanja blaga, storitev ali gradenj ali javno-zasebnega partnerstva, **dovoljeni** tudi med organom, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, in subjektom, s katerim je isti funkcionar ali njegov družinski član poslovodno, upravljavsko, kapitalsko ali lastniško povezan, **če je izpolnjen poseben pogoj – to pa je, da so dosledno spoštovane določbe o izogibanju nasprotju interesov na strani posameznega funkcionarja v celoti, v vseh fazah posla ali postopka (od najbolj začetne do čisto končne).**

RELATIVNE OMEJITVE POSLOVANJA

Posli oziroma dodeljevanje sredstev, ki so ob doslednem spoštovanju določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov dovoljeni, so npr. naslednji:

- javni razpisi za dodelitev sredstev za financiranje ali sofinanciranje javnih zavodov, nosilcev javnih pooblastil, društev in drugih neprofitnih organizacij,
- javni razpisi, namenjeni spodbujanju in naložbam v kmetijstvo,
- različne oblike državnih in občinskih pomoči (pomoč ob rojstvu otroka, pomoč mladim družinam, pomoč v primeru naravnih nesreč, oprostitev plačila komunalnega prispevka ipd.),
- dodeljevanje štipendij,
- in podobno.

PRAVNA POSLEDICA KRŠITEV OP

Pogodba ali druge oblike pridobivanja sredstev, ki so v nasprotju z določbami 35. člena ZIntPK, **nične**.

Ničnost torej nastopi:

- v primeru, ko se kljub obstoju absolutne prepovedi sklene posel
- v primeru, ko se sklene posel ali druga oblika dodelitve sredstev, pri kateri je formalno ali neformalno sodeloval ali vplival funkcionar, ki bi moral biti zaradi obstoja nasprotja interesov izločen.

Pravica do uveljavljanja ničnosti ne zastara.

OP PO PRENEHANJU FUNKCIJE

Bivši funkcionar še dve leti po prenehanju funkcije v razmerju do organa, pri katerem je opravljal svojo funkcijo, **ne sme nastopati kot predstavnik (to je zakoniti ali statutarni zastopnik ali pooblaščenec) poslovnega subjekta, ki s tem organom ima ali vzpostavlja poslovne stike.** V tem primeru torej ne gre za omejitve poslovanja, ampak za omejitev zastopanja oziroma predstavljanja. Če se bivši funkcionar pojavi pri svojem bivšem organu kot predstavnik poslovnega subjekta, ki s tem organom ima ali vzpostavlja poslovne stike, mora organ o tem takoj (nemudoma) oziroma najpozneje v roku 30 dni obvestiti Komisijo.

Organ, v katerem je funkcionar opravljal funkcijo, **v roku enega leta po prenehanju funkcije ne sme poslovati s subjektom, v katerem je bivši funkcionar neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5 % udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. (NE VELJA ZA DRUŽINSKE ČLANE)**

DOLŽNOST FUNKCIONARJA PRI OP

Podatke, ki vključujejo osebno ime, EMŠO, naslov stalnega bivališča, podatke o organu, pri katerem funkcionar opravlja funkcijo, datum nastopa in prenehanja omejitve ter naziv, sedež, matično in davčno številko poslovnega subjekta, so funkcionarji **dolžni pisno sporočiti organu**, kjer opravljajo funkcijo, in sicer v **enem mesecu po nastopu funkcije**, nato pa najkasneje v **osmih dneh po vsaki spremembi** (izstop iz subjekta, spremenjen način udeležbe, višina deleža, ipd.). Funkcionarjem, ki niso povezani z nobenim subjektom, o tem ni potrebno poročati organu. Funkcionarji podatkov o subjektih **ne poročajo Komisiji**, temveč **organu, kjer opravljajo funkcijo**.

DOLŽNOST ORGANA PRI OP

Organ je dolžan podatke, ki jih pridobi od funkcionarjev, najkasneje v 15 dneh od prejema podatkov (to se nanaša tudi na vse spremembe, ki jih poročajo funkcionarji) sporočiti Komisiji, kar stori preko elektronskih obrazcev, ki so dostopni na spletnih straneh Komisije. **Organu ni potrebno poročati o tem, da funkcionar (ali njegov družinski član) nima subjektov**, v katerih bi bil udeležen kot poslovodja, član posloводства ali zakoniti zastopnik ali bi bil neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5 % udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju ali kapitalu.

V seznam subjektov, ki ga vodi organ in za katere veljajo omejitve poslovanja ter v elektronske obrazce, ki jih posreduje Komisiji, se **ne vpisujejo funkcionarji in njihovi družinski člani kot fizične osebe**. Na te povezave mora organ paziti posebej in jih upoštevati.

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJ

www.kpk-rs.si

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJ

**ZIntPK ureja področje nezdrušljivosti LE ZA FUNKCIONARJE in ne tudi za URADNE OSEBE
oziroma JAVNE USLUŽBENCE**

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

NEZDRUŽLJIVOST OPRAVLJANJA FUNKCIJE IN IZJEME (26. člen ZIntPK)

POKLICNI FUNKCIONAR

Ne sme opravljati poklicne ali druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi.

NEZDRUŽLJIVOST OPRAVLJANJA FUNKCIJE IN IZJEME (26. člen ZIntPK)

Izjeme po drugem odstavku 26. člena ZIntPK: pedagoška, znanstvena, raziskovalna, umetniška, kulturna, športna in publicistična dejavnost ter vodenje kmetije in upravljanje z lastnim premoženjem, **razen če drug zakon ne določa drugače.**

➤ za opravljanje pedagoške, znanstvene, raziskovalne, umetniške in kulturne dejavnosti potrebuje funkcionar dovoljenje svojega delodajalca ter mora o opravljanju dejavnosti v roku 8 delovnih dni od pričetka opravljanja dejavnosti pisno obvestiti Komisijo.

➤ Za opravljanje športne in publicistične dejavnosti ter vodenje kmetije in upravljanje z lastnim premoženjem funkcionar ne potrebuje dovoljenja svojega delodajalca, niti ni potrebno o tem obveščati Komisije.

Navedene dejavnosti lahko funkcionar opravlja kot fizična oseba (npr. podjemna pogodba, avtorska pogodba,...).

Dovoljenje delodajalca mora biti konkretno in vsebinsko določeno, in izdano za točno določenega funkcionarja.

DOVOLJENJE KOMISIJE-DRUGE DEJAVNOSTI (26. člen ZIntPK)

Dovoljenje Komisije po četrtem odstavku 26. člena ZIntPK: Komisija lahko poklicnemu funkcionarju dovoli opravljanje tudi druge pridobitne dejavnosti, ki ne spada pod zakonsko določene izjeme, pri čemer se tako postopek izdaje dovoljenja začne na predlog oziroma z vlogo funkcionarja.

Pri izdaji dovoljenja Komisija upošteva:

- javni interes
- stopnjo tveganja, da bi opravljanje te dejavnosti vplivalo na objektivno in nepistransko opravljanje funkcije ali ogrozilo njeno integriteto.

PREPOVED ČLANSTVA IN DEJAVNOSTI ZA POKLICNE FUNKCIONARJE (27. člen ZIntPK)

POKLICNI FUNKCIONAR

ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti **upravljanja**, **nadzora** ali **zastopanja** v:

- gospodarskih družbah,
- gospodarskih interesnih združenjih,
- zadrugah,
- javnih zavodih,
- Javnih agencijah,
- javnih skladih in drugih osebah javnega in zasebnega prava.

Izjeme: društva, ustanove, politične stranke.

PREPOVED ČLANSTVA IN DEJAVNOSTI ZA NEPOKLICNE FUNKCIONARJE (27. člen ZIntPK)

NEPOKLICNI FUNKCIONAR

ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti **upravljanja, nadzora** ali **zastopanja** v:

- gospodarskih družbah,
- gospodarskih interesnih združenjih,
- zadrugah,
- javnih zavodih,
- Javnih agencijah,
- javnih skladih in drugih osebah javnega in zasebnega prava,

če po svoji funkciji opravlja neposredni nadzor nad njihovim delom.

POZOR!

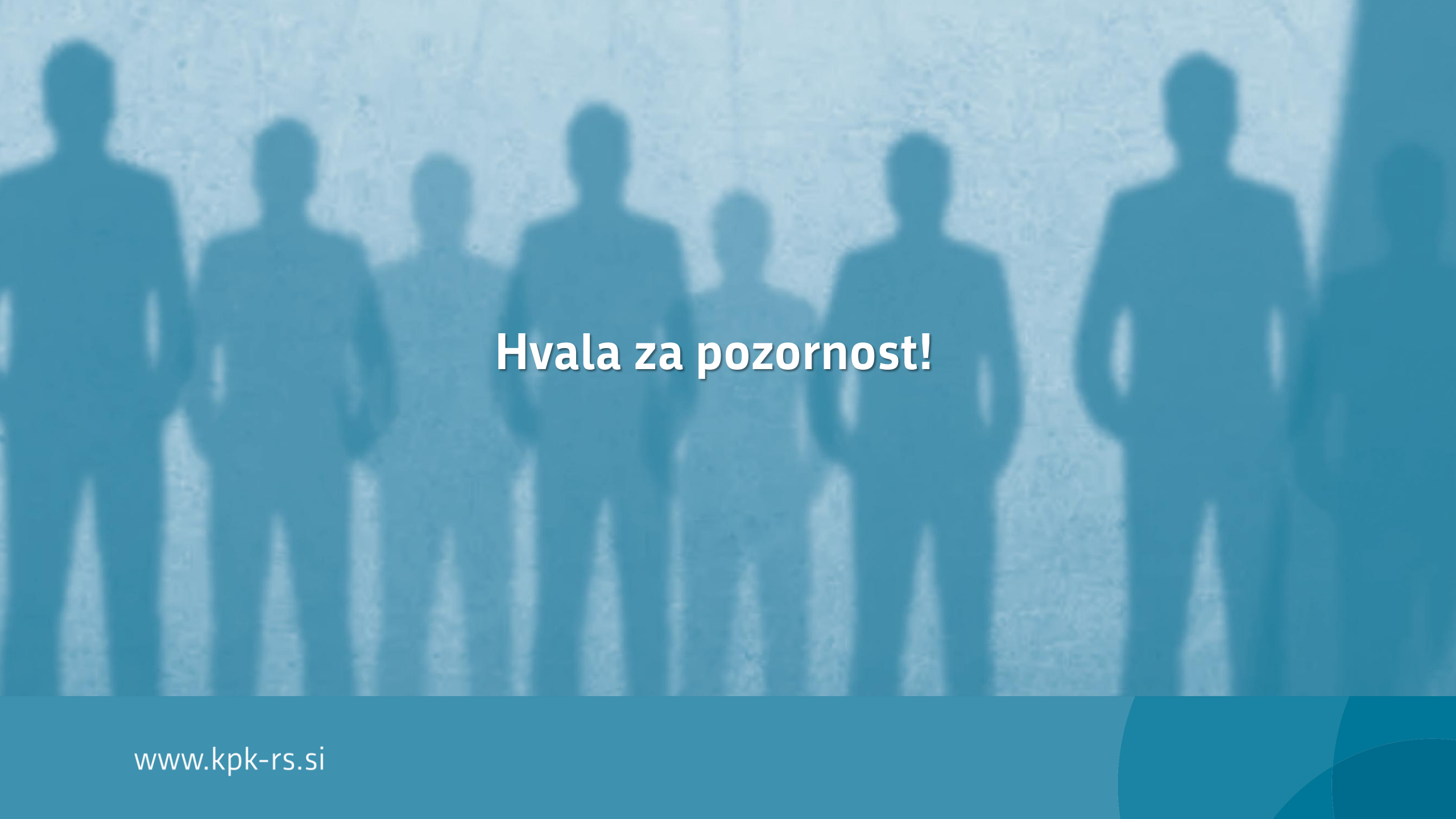
nepoklicni župani in podžupani
ustanoviteljska, lastniška, nadzorstvena ali finančna povezanost s subjekti.

OBVEZNOSTI FUNKCIONARJA

Opravljanje **dejavnosti ali funkcije**, ki po ZIntPK ni združljiva z opravljanjem njegove funkcije – 30 dni po potrditvi mandata prenehati opravljati dejavnost oziroma funkcijo.

Članstvo, ki po ZIntPK ni združljivo z opravljanjem njegove funkcije – **takoj podati odstopno izjavo**, članstvo pa mu mora v 30 dneh od imenovanja na funkcijo prenehati.

Hvala za pozornost!